

*«Раз добром нагріте серце /
Вік не охолоне...»
Тарас Шевченко*

ЖИТТЯ З ШЕВЧЕНКОМ І ЗА ШЕВЧЕНКОМ. ЗАРЯДЖЕНИЙ ГЕНІЄМ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Наталя ГУМНИЦЬКА

багаторічна відповідальна секретар-референт
відновленого НТШ у Львові
e-mail: nathumnytska@ukr.net

Володимир Овсійчук увійшов у моє життя разом з відновленням української державності й відродженням Наукового товариства імені Шевченка у Львові (НТШ) на початку 90-х минулого сторіччя. Це були роки національного піднесення, активного громадського і культурного життя, повернення величних українських особистостей, творчість яких за часи тоталітаризму РФ була проскребована, або знищена, нерідко разом з її авторами.

Володимир Антонович був у числі ентузіастів, які стали у ряди НТШ на запрошення його першого голови Олега Романіва, палкого ідеолога і натхненника розбудови інституції, головна мета якої — створення модерної української науки як гуманітарного, так і технічного її крила в контексті світової.

В ту пору НТШ стало ядром, яке притягнуло на свою орбіту найбільш свідомих і професійних науковців, культурних і громадських діячів, митців різного спрямування, які чудово розуміли нагальну потребу створення української національної еліти. Саме цій еліті належало взяти на себе відповідальність за процеси розбудови національних фундаментальних орієнтирів в усіх напрямках суспільного життя.

Надзвичайно плідною була робота Мистецтвознавчої секції НТШ, яку очолив невтомний шевченкофіл Володимир Овсійчук. Його захоплення генієм Шевченка було органічним, тобто захоплення поетичним словом починалося із захоплення художнім твором і навпаки. Вчений присвятив чимало праць дослідженню неоціненного спадку Поета і Художника Тараса Шевченка. Саме одержимість і поклоніння перед цим унікальним феноменом дозволило йому стати найавторитетнішим транслятором творчого генія Кобзаря. Лекції і виступи цього златоуста стали легендарними як серед студентства, так і широкого загалу поціновувачів творчості Шевченка. Його називали яскравим представником Ренесансу того часу. Він був заряджений, осяяний по-статтю Тараса і великою мірою це захоплення передавалося усім, хто його слухав. Умовно завороження оповідями Володимира Овсійчука можна порівняти із майстерністю казкової Шехерезади.

Однак найбільш наочно Володимир Овсійчук розкриває своє захоплення і розуміння органічної творчості Тараса Шевченка у знаменитій монографії

«Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури» (2008). Мистецтвознавець чи не вперше так глибоко занурюється в аналіз багатожанрового художнього спадку цього самородка в органічній єдності з його поетичним генієм і непростою життєвою долею. У своєму вступному слові до монографії Володимир Овсійчук звертає увагу на книгу Івана Дзюби «Тарас Шевченко. Життя і творчість», яка, на його думку, з вичерпною повнотою розкриває центральне місце цього феномена у національному житті українського народу. Про глибину сприйняття поетичного генія Шевченка дослідником опосередковано можемо судити з наведеної у монографії цитати Миколи Костомарова: «... побачив, що Шевченкова муза роздирає заслону народного життя. І страшно, й солодко, й боляче, й привабливо було туди заглянути!!!». І Володимир Антонович заглянув! І все своє творче життя не виривав з цієї Шевченкової геніальної глибини, наснажуючись усіма її гранями: філософською, ціннісною, сенсовою, поетичною, мистецькою, усіма загальнолюдськими чеснотами, які сягають дохристиянських й античних часів.

За роки праці у Науковому товаристві імені Шевченка Володимир Антонович зумів залучити в орбіту шевченкознавчих досліджень значну частину молодих талановитих науковців, зокрема Олеся Ногу, Романа Яціва, Софію Король, Андрія Клімашевського... Вони стали активним кістяком плідної діяльності Мистецтвознавчої секції НТШ, яка зайняла чільне місце серед інших секцій і комісій Товариства. Доробок секції — це і фундаментальні дослідження в ділянці образотворчого мистецтва, сконцентровані у низці Записок НТШ, а також ряд наукових конференцій, семінарів, круглих столів, академічних

дискусій, творчих зустрічей і художніх виставок. Володимир Антонович мав дивовижний дар педагога, який заряджав своєю ерудицією, вражав емоційним, інтелектуальним й акторським талантом, що межував з чарівністю зірок театру. Та й не дивно. Природа подарувала йому чудовий голос, який оцінила славетна Соломія Крушельницька.

Геній Шевченка, його органічне відчуття гармонії Природи на зразок античних філософів, ріднили різнобічно обдарованого Володимира Овсійчука з цим самородком, який відшліфував свій Божий дар до національного і світового Поета першого ряду і непересічного Художника. Заряджений генієм Шевченка Володимир Овсійчук вважав своїм обов'язком розкрити іпостась Художника, яка незаслужено залишилася в тіні його високого Поетичного Слова. То було амбітне завдання вченого шевченкознавця, яке після тривалої дослідницької праці завершилося цією безцінною монографією, яка утверджує, впроваджує Шевченка у канон знаменитих митців європейської художньої культури.

Насправді Володимир Антонович жив із Шевченком і за Шевченком, який був його провідною зіркою, зітканою з безмежною любов'ю до своєї безталанної України, її пісенної душі, музикальної рідної мови, барвистих, квітучих пейзажів, могутнього Дніпра... Можемо цілком віднести поетичні рядки Кобзаря «Я так її люблю/Мою Україну убогу...» і до Овсійчука. А маркером особистої і національної ідентичності українця, на моє глибоке переконання, є його дієва, правдива Любов до України. Цю беззаперечну істину своїм вельми насиченим творчим життям продемонстрував і Володимир Антонович, наслідуючи свого великого Учителя Тараса Шевченка. Доземний уклін. Світла пам'ять.